

stavilo, negovi učenci, prijatelji in znanci dne 29. junija t. l. na tukajšnjem šolskem poslopu spominsko ploščo, kjer naj bo živa priča naše in narodove hvaležnosti do nepozabnega zaslужnika. Pripravljalni odbor se obrača na njegove prijatelje s prošnjo, naj blagovolijo in unosati prostovoljne prispevke za nabavo spominske plošče na naslov: Zvonko Predan, šolski upravitelj pri Sv. Andreju v Slovenskih goricah. Obenem že vabi odbor sedaj k obilni udeležbi. Tozadevni program objavimo pravočasno v časopisu. Zdravo in na svidjenje dne 29. junija pri Sv. Andreju!

Letno poročilo sta nam doslej vrnili izpolneno samo dve društvi, t. j. Ormoško okrajsko učiteljsko društvo in Laško učiteljsko društvo. Ostala društva, posnemata in hitite! Termin se bliža svojemu koncu! Poročilo rabimo nujno!

BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA, Ljubljana. Poljanski nasip 10/21 poštie vsakemu naročniku »Učit. Tovariša« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevaite ga takoj: ne bo Vam žal!

Učiteljski pevski zbor.

—nev. Tovarišice nevke in tovarische nevce prosim, da se sigurno udeležijo pevskega tečaja 12. in 13. junija. Časa imamo malo, ker priredimo 17. junija ob priliku pokrajinske skupščine UJU v Celju koncert. Izpopolnit moramo še naš program. Tovarišice, le točnost vestnost in Vaša požrtvovalnost nam bo prinesla to, kar smo si postavili za cilj ob ustanovitvi našega zbora. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe dosedanih članov in onih, ki so od strani sledili na razvitek zbora z mislijo: bo ali ne bo.

Tainik.

Polemika.

Zopet Višja pedagoška šola.

(Konec.)

Naj bode potolažen tov. Fakin, da se zanimamo tudi »za dosedanje delovanje sedanjih meščanskošolskih učiteljev« in če tudi čitamo tožbo g. urednika »Meščanske šole«: »Če bo še vedno stala tretina učitelstva meščanskih šol brezdelno ob strani in čakala boljših časov, potem bo ves trud posameznikov brez uspeha. Omagali bodo v boju in opustili brezploden napor.« (Vidi: »Meščanska šola«, Stev. 1, 1926, stran 31.) vendar nismo tako brzi v sodbi, kot je bil tov. Fakin, ki nam je nadel vsa mogoča »epiteta«, ne da bi le malo sledil našemu delovanju in se zanimal za razvoj naše šole snloh ker drugače ne bi v nekakšni strasti brez same planil po nas.

Tekma, ako te plemenita, roditi uspeh in za njo smo vedno pripravljeni, a iz mržnje in strasti, ki so mogoče vzklikle v sredini, kateri je duša osebnost, nečemo tekmovati. Vedite pa, da se ne bomo nikdar sramovali, da smo bili slušatelji Viš. ned. šole in četudi živi ista še danes v skromnih razmerah, vendar umamo, da se budem izkazali vedno nje vredni.

Želimo pa in obenem prosimo, da se tudi drugi — predvsem pa naši bodoči tovariši na meščanskih šolah — malo bolj zanimajo za nas in za našo šolo, in da že enkrat izpremene svoje krivo mišljenje o njej, ki ga je zanesla v Slovenijo v prvi vrsti I. Radovanovičeva brošura: »Unifikacija in reforma osnovne nastave«, ki je brzo poplavila — no zaslugi in prizadevanju UJU — celo Slovenijo, a stvarni odgovor natio (Lokas: Kratak osvrt na raspravu o gosp. I. Radovanoviču) pozna le malokdo in ga ni kolikor nam je znano, nikdar nihče priboročil pri nas.

Zagreb, 17. aprila 1926
Klub slov. sluš. Viš. ned. Š. v Zagrebu.

Iz naše stanovske organizacije. Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabilo:

= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje to šolsko leto zadnjikrat dne 12. junija v Ljutomeru z običajnim dnevnim redom skupno z ljutomerskim učiteljskim društvom. Predava tov. Kunst o elektriki v delovni šoli. Članstvo opozarjam, da odhaja vlak iz Ptuja ob 6. uri 25 minut. — Odbor.

= GORNJEGRAJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO priredi svoje zborovanje dne 12. junija 1926 v Logarski dolini pri Piskerniku. Začetek ob 9. uri. Ob slabem vremenu se zborovanje ne vrši.

Predsednik,

= SLOVENJEBISTRISHKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 5. junija 1926 po ponesrečenem izletu v Slatino na Zg. Poljskavi. Na vzporedu je tudi poročilo tov. Javta o tečaju za rokotvorni pouk v Mariboru. Za obed je noskrbljeno. — Odbor.

Poročila:

+ Celjsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 8. maja t. l. v St. Jurju ob južni žel. Od 138 članov je bilo vsled neugodnega vremena navzočih le 82.

Tov. predsednik se je spominjal umrelga mnogoletnega vrlega člana tov. Ivana Stuklja na Frankolovem. Namesto vence na grob je društvo poklonilo v počastitev pokojnikovega spomina 100 Din Učiteljskemu domu v Mariboru.

K revizijskemu poročilu o finančnem stanju poverjeništvu UJU v Ljubljani je društvo po ostri debati soglasno sklenilo, da se pridružuje sklepom mariborskoga učiteljskega društva: Odklanjamo poročilo nadzorstvenega odbora in gospodarskega odseka UJU poveri. Ljubljana z dne 31. marca in 1. aprila t. l. poslano od načelnika nadz. odbora z dne 12. aprila t. l. in zahtevamo, da poverjeništvu takoj najname sodno zapriseženega izvedenca, ki naj natanceno revidira finančno poslovanje in stanje pov. Ljubljana zlasti od 1. 1923, dalje in ugotovi vroake sedanjega finančnega stanja. To se naj izvrši še pred delegacijsko skupščino 1926.

Delegatom za pokrajinsko skupščino so bile podane le splošne smernice, da zastopajo mišljeno in težje društva in nastopajo ob volitvah za može brez predsednik, ki bodo vzbavili zaupanje javnosti kot predstavitelji učiteljsvta današnje dobe; odklonijo naj vsako povišanje članarine v svrhu kritja pasiv poverjeništvu.

Delegatom za glavno skupščino v Beogradu je bil izbran tov. Janković z namestnikom tov. Jankovićevom.

Predaval je tov. Zgajner »O rokotvornem pouku v podeželskih šolah«. Podal je nasvete iz svoje bogate prakse v tem predmetu in pokazal lepe lastne in deške izdelke. Tudi je priporočal način, kako naj oblasti podpirajo predmet in tako omogoči večje in splošne uspehe v njem.

O Učiteljskem domu v Mariboru je poročal tov. Rajšp. Društvo bo tudi v bodoči po svojih močeh podpiralo to važno ustanovo brez splošne obveznosti.

Po zborovanju si je članstvo ogledalo sentski kmetijsko šolo. Nato nam je domači učiteljski orkester sladal poslednje ure našega majnskega praznika v prijaznem St. Jurju.

+ Kamniško učiteljsko društvo je zborovalo v sredo dne 14. aprila 1926 v Domžalah. Od 80 članov se jih je udeležilo zborovanja 51.

Pozdrav in otvoritev. Tovariš predsednik Tomo Petrovec je pozdravil navzoče, posebej g. sreskega referenta v pokolu Matko Kanteta. V svojem pozdravnem nagovoru je povdral, da si moramo tudi v tej dobi ostati vedno pravi tovariši, kot smo si bili. Glede Učiteljskega konvikta je omenil, naj se plačuje članarina redno dalje. Konvikt ima v zalogi zemljiveje ljubljanskega okrožja, katere je tov. predsednik toplo priporočil vsem šolam v okraju, istotako tudi nakup šolske lekarne.

Poročilo. Ena izmed glavnih točk dnevnega reda je bila izpremembra pravil UJU. Vršilo se je to po smernicah, ki so se obravnavale že na zadnji odborovi seji.

Predlogi. Tovarišica Marija Rupnikova je stavila dva predloga.

1. Italijanske oblasti so s 1. marcem t. l. odpravile v 1., 2. in 3. razredu osnovnih šol v Julijski Krajini v popolnoma slovenskih krajinah, te tri bore tedenske ure, ki so jih imeli do sedaj jugoslovenski otroci s pretezvo, da je tudi pri manjšinah drugih držav enako. Tako je večina teh otrok že vnaprej zapisana kulturni smrti. Letošnja pokrajinska skupščina naj obravnava to zadevo in naj se na merodajnem mestu izposluje, da v vseh krajih Julijske Krajine z jugoslovenskim prebivalstvom uvedejo italijanske oblasti za jugoslovenske otroke s prihodnjim šolskim letom zopet te tri učne ure za njih materni jezik in dovoljno, da smo otroci pri pouku rabiti slovenske, oziroma hrvatske knjige.

2. Predavanja pri učiteljskih zborovanjih in konferencah naj bi se objavila ali v posebnih knjižicah, ali v posebnem učiteljskem listu, ali v »Popotniku«. Vsak predaval je namreč s sejstvo referata mnogo truda, ki naj roditi čimveč sadu, kajti mnogo je učiteljev in učiteljic tudi v drugih šolskih okrajih, ki bi ga gotovo z zanimanjem prečitali in eventualno tudi uporabljali dobre misli in navodila v njem.

Oba navedena predloga se bosta predložila pokrajinski skupščini.

Vsled obsirnega dnevnega reda se je predavanje preložilo na prihodnje zborovanje.

Za namestnika za pokrajinsko skupščino sta se izvolila Ciril Rakovec in Ela Tavčar, za drž. skupščino pa Ciril Rakovec.

Sklep. Prihodnje zborovanje bo v Kamniku. Tovariš predsednik je s tem zaključil zborovanje.

+ Brežiško-sevniško učiteljsko društvo je zborovalo dne 17. aprila v Brežicah ob povoljni udeležbi. Od 84 navzočih 56 odstotno opravilo 7 članov.

S prisrčnim pozdravnim govorom bodri novonastopivši predsednik članstvo k trdi stacionski samozavesti, k rednemu posecanju zborovanju, ki naj bi bili lepi učiteljski prazniki ter k pravemu, nesebičnemu tovarištvu.

Nato se v topilih besedah spominja predkratki preminulih vrlih tov. Blaža Tomince in Slave Jakopčeve. V počasenje njunega spomina daruje društvo na predlog tov. Knapiča 500 Din za Učiteljski konvikti v Ljubljani.

Sledi je zapisnik zadnjega zborovanja, ki kaže teremu želi tov. Kopič majhne starvine popravke, čemur se ugodi.

Drugo točko dnevnega reda je izpolnilo pozročilo tov. Kopiča o izpremembri pravil UJU, čemur je sledila živahnega debata, v katero so posigli tov. Knapič, Drnovšek, Pečnik, Vadmal i. dr. Nekatere važnejše točke so se predale odboru, da jih skupno s predavateljem natančneje prouči.

Gajšek Stanko se imenuje poverjenikom društva »Učiteljska Samopomoč«.

H koncu poda tov. sreski referent nekatera potrebitna pojasnila glede pravilne izpolnitve »Uslužbenih listov«. Prihodnje zborovanje se vrši 2. junija v Sevnici. Po officijelnem delu nas je obljubil razvedriti tamkajšnji salonski orkester.

Naša gospodarska organizacija.

— g Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani Redno članarino so plačale sledeče šole: Belokranjski okraj: Dragatuš 40 Din, Petrova vas 10 Din, Vinica 90 Din. Brežiško-sevniški okraj: Blanca 20 Din. Kamniški okraj: Dob 40 Din, Domžale (Gizela Ušenčnik) 30 Din, Komenda 60 Din, Moravče 80 Din, Nevje 20 Din, Tunjice 40 Din, Vodice 60 Din. Kočevski okraj: Bosljiva Loka 10 Din, Dolenja vas 80 Din, Fara vas 20 Din, Loški potok 50 Din, Mozeli 20 Din, Osilnica 10 Din, Ribnica deška 100 Din, dekliška osnovna 240 Din, Živelj Ribnjanje! Staribreg 20 Din, Stara cerkev 50 Din, Sveti potok 10 Din, Turjak 10 Din. Kranjski okraj: Bukovica 20 Din, Cerkle 26 Din, Jezersko 20 Din, Naklo 40 Din, Krani dekliška 220 Din, Preddvor 120 Din. Krški okraj: Bučka 22 Din, Št. Janž 120 Din, Mokronog 40 Din, Škocjan 20 Din, Šmarieta 120 Din, Tržiče 10 Din, Zameško 20 Din. Litijski okraj: Vel. Gaber 20 Din. Ljubljana: I. deška osnovna 110 Din, II. deška osnovna 100 Din, III. deška osnovna 30 Din, IV. deška osnovna (Fr. Škulj) 80 Din, I. dekliška osnovna 110 Din, IV. dekliška osnovna 50 Din, pomožna šola 50 Din, gluhenemnica 120 Din. Prosvetni oddelek 240 Din, Mestni šolski svet 30 Din, Božo Račič 11 Din, Hinko Klavora 30 Din. Ljubljanska občina: Borovnica 50 Din, Horjul 20 Din, Jezero 10 Din, Podlipa 40 Din, Rakitna 20 Din, Sostro 100 Din, Škocjan 40 Din, Šmartno pri Šmarjano goro 50 Din, Tomišeli 90 Din, Zalog 50 Din. Sreski prosvetni referat 80 Din. Logaški okraj: Grašovo 30 Din, Igavas 70 Din, Gor, Logatec 50 Din, Planina 50 Din, Rovte 20 Din, Unec 40 Din. Novo mesto: Liudevit Koželj 10 Din, Upraviteljstvo šole v Planini je poslalo od Šolske prreditve 300 Din (Posnemajte!), klub »balincariev« v Ljubljani 10 Din, Josip Ambrožič iz Ljubljane 10 Din. Vsi letošnji prispevki znašajo doslej 30.000 Din 35 D. Josip Kobal blazainšk.

B. MEDVEŠČEK:

NAŠ GOSPODARSKI PROGRAM.

(Dalje.)

Organizacija je v obliki ozirih pravilnestvor, ker ne pozna organizacne in bistva in ni je skozinsko tvrščevstvo, ki je hrbitenica in može vsake organizirane družabne skupnosti. Postala je posoda brez vsebine, drži se le preverel in školjiv lošč. Svoje talente je zakopala globoko pod zemljo, nad katerimi sedi sedaj brezzob in tresoglav zmaj: Karikatura organizacije! Brez solnca je nieno deino živhenje, senčna je pa tudi njena gospodarska stran.

Organizacija gospodarstva ni: še meni listi, ki so zakrnjana suknja nene lažideinosti, so pasivni. Druge ustanove, na nai bi bile še tako cvetoče (kar na tudi niso!) niso nene in zato ne v njeni koristi.

Edini svetli žarek v tem temnem kaosu je Učit. konvikt, tak namreč, kakšen je postal zadnje čase, t. i. organizacija last (Kaj pa Učiteljski dom in Učit. Samopomoč? — Op. uredn.) Kot tak pa mora neponustno po začrtanih notih brez najmanjšega kompromisa ter mora to svojo pot še izboljšati, še bolj izravnati. Ako ne bo tega dosledno delal, bo kmalu izrabil z upanje, ki je važen pogoj za njegovo realizacijo. Zato ni dovolj da je obvezen le na papirju, tudi v draki mora ta princip nastrožie izvajati. Sicer preneha biti organizacija in izgubi pravlj zmisel. Kdo bo kaj pa vrednost Učiteljskega konvikta, da je rešitev našega zavojenega vprašanja ne vidim v niem.

(Dalje prih.)

Podpirajte prosvetni sklad!

Novosti za pomlad in poletje!

Vse vrste sukna za športne in promenadne oblike. Modno in perilno blago, vsakovrstna svila i. t. d. Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Na željo se pošljajo vzorci.

★
A. & E. SKABERNE, veletrgovina LJUBLJANA

PRIZNANO NAJSOLIDNEJŠA DOMAČA TVRDKA

JOS. ROJINA

LJUBLJANA // ALEKSANDROVA C. 3